

Verkondiging Doop van de Heer, 12 januari 2025. Thomaskerk, Huizen. Afscheid pater Wijnand van Wegen osfs¹

“Troost, troost toch mijn volk...”

Wij hoorden vandaag, op het feest van de doop van de Heer in de Jordaan en bij dit afscheidsfeest van pater Wijnand van Wegen, de beginwoorden van het grote troostboek van Jesaja. Hij was een bijzondere profeet, misschien wel de grootste uit het oude Israël. Hij was zo bijzonder omdat hij niet vanaf een hoge zetel of leerstoel het volk in ellende toesprak, maar omdat hij het lot deelde van het arme volk in ballingschap. Hoe mooi is het vandaag die troostwoorden te spreken, op dit feest van de doop van de Heer en het afscheidsfeest van Wijnand. Wij horen over Jezus die zoals de zondaars, zoals de zogenaamd gewone mensen, in het water is afgedaald. Hij was in alles aan ons gelijk, maar niet in de zonde. Toch laat Hij zich als een boeteling, een zondaar dopen om rein te worden. God heeft zich niet aan ons geopenbaard als een verre autoriteit die ons eens even de oren komt wassen. Integendeel, Hij laat Zichzelf wassen, kwetsbaar als een kind, nederig als een zondaar die zuivering nodig heeft. Hij gaat - zoals eeuwen eerder Jesaja - tussen de mensen instaan. Hij deelt hun lot en tilt hen op uit hun ellende.

Dat is het voorbeeld dat Jezus ons gegeven heeft. Wie zich zoals Hij laat dopen, wie is gedoopt, is geroepen hetzelfde te doen.

Beste Wijnand, jij werd geboren in een tijd waarin je niet vroeg om de doop, maar waarin je ouders voor jou kozen. Een vanzelfsprekend geloof, waarin jij opgroeide, in het nabije Eemnes. Je wilde als kind verder in dit geloof. Als twaalfjarige ging je naar het seminarie. Je vond je geestelijk tehuis bij de oblaken van sint Franciscus van Sales. Oblaat: dat betekent gave, offergave, zoals het brood en de wijn van de eucharistie die dadelijk als offergave op het altaar worden geplaatst, om Lichaam en Bloed van Christus te worden.

Augustinus zegt: uw geheim ligt op de tafel van de Heer. Wat je ziet, wat je eet en drink aan het altaar moet je worden: oblaat, offergave. Die weg ben je

¹ Jesaja 40, 1 - 5. 9 - 11; Titus 2, 11 - 14; 3, 4 - 7; Lucas 3, 15 - 16. 21 - 22

gegaan, met de milde, humane, vriendelijke Franciscus van Sales als voorbeeld. Geen vuurvreter maar een man die innerlijk vuur in mensen wist aan te blazen en te beschermen tegen de stormen van het leven en de wereld.

De oblaten zonden je uit naar hun missiegebied Zuid-Afrika, Friersdale. Je liet me portretten zien van bisschoppen, priesters van jouw congregatie, Mannen die aan de andere kant van de wereld een onbekende toekomst tegemoet waren gegaan. Zij preekten, zij leefden niet uit de hoogte, maar zij gingen midden tussen de mensen leven. "Troost, troost toch mijn volk". Dat was kortgezegd jouw opdracht toen je in de verzengende hitte en de koude nachten in je eentje begon, in uiterst eenvoudige omstandigheden. Bij elk bezoek opnieuw doordring je mij van de voor ons onvoorstelbare armoede. Nog deze week toen wij de liturgie van vandaag met elkaar bespraken, rustig de lezingen, de gebeden doornamen. Al spoedig waren wij het eens over het verloop van deze viering. Dat was maar het voorgerecht van deze ontmoeting. Daarna kwam 'the real thing:' je ging naast me zitten, verhief je luide stem met een gloed als die van de profeet Jesaja: "die twee klaslokalen die dringend nodig zijn moeten gebouwd worden, je moet er voor zorgen dat dat geld er komt.

"Troost, troost toch mijn volk - zegt uw God - spreek Jeruzalem moed in, roep haar toe dat uw straf tijd voorbij is."

Dat heb jij meegemaakt, Wijnand, dat een heel volk verlost werd van die ten hemel schreiende, onverdiende straf van de apartheid, die godgeklagde en met godsdienst goedgeprate schandvlek in de geschiedenis van dat grote land. Wat een ongekende vreugde was dat en wat een opgave bleek ook de tijd die volgde na de afschaffing van de apartheid. Achteraf zeggen wij: die afschaffing was niet een eindpunt van een lange strijd, maar een begin van de opbouw van een menswaardig leven. Jij hebt in Friersdale, beste Wijnand, daaraan een bijzondere bijdrage geleverd. Vriendelijk zoals jouw grote heilige Franciscus van Sales maar even beslist en zonder compromis. Deze Franciscus was bisschop van Geneve, zestiende eeuw, niet lang na de reformatie. Hij mocht zijn sjeke bisschopsstad niet binnenkomen. Hij had zijn leven kunnen doorbrengen in een machteloos, teleurgesteld niets doen. In plaats daarvan bezocht hij zijn hele bisschopsleven lang elk dorp van zijn bergachtige bisdom persoonlijk. Dagen en nachten op de rug van een paard of een ezel, grote hoogten bedwingend in de Alpen, om bij zijn volk te zijn, het te troosten, moed in te spreken, het toe te roepen dat deze straf tijd ten einde zal komen.

Beste Wijnand, de mensen in Friersdale zijn je zeer dankbaar, je hebt hen moed gegeven door bij hen te zijn, met hen mee te leven, hun armoede delend, zolang als je maar kon. En dat doe je nog steeds door niet moe te worden ons in dit rijke Gooi op ons gemoed te werken, totdat die klaslokalen

er komen, zodat ze niet langer in die bloedhete garageboxen les moeten volgen. Om maar iets te noemen.

Wij hier zijn je dankbaar voor jouw geloofsgetuigenis; dat je de mensen hier aan dit altaar vele jaren bent voorgegaan, vele zieken hebt bezocht, gezalfd, begraven, ook in Laren en Eemnes. Dank dat je de weg van Jezus bent gegaan, die tussen de mensen in is gaan staan, in onze diepte, in onze doop is afgedaald, waardoor de hemel is opengegaan en mensen, daar in Zuid-Afrika en wij, jij mogen weten dat wij God zonen en dochters zijn, welbeminden, in wie God zijn behagen heeft gesteld. Amen.